XXXIV. évf. Cluj-Kolozsvár, 1924. November 11. szám.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Szózat az unitáriusokhoz.

Tisztelendő lelkész ur!
Nagyrabecsült tagtársaink!

Ünnepre készülünk!

110 unitárius lelkész szivéhez és lelkéhez akarunk hozza férkőzni. Be akarjuk bizonyitani ebben a soha sem álmodott nehéz és bánatos világban, hogy az unitáriusok egyetértők, egységesek, egy célra törekesznek és a munkában mindenki részt kiván venni és részt is vesz.

Örömünnepre készülünk. A Dávid Ferenc-Egylet 40 éves fennállása örömünnepére. 40 éve dolgozunk és fáradozunk abban, hogy Dávid Ferencünk dicső neve alatt fölébresszük népünkben az unitárius öntudatot. Brassótól Budapestig sok száz és ezer unitárius dolgozott a Dávid Ferencz-Egylet lobogója alatt. A világhirü tudós Brassai mellett a falusi kis leány ugyanazt végezte, a mit a lelkipásztor és a tudós: a felvilágositást, az együttérzés fokozását, a tudás bővitését, az egyéni és a közerkölcs javitását, a hit tisztitását és a vallásosság mélyitését.

Büszke önérzettel tekinthetünk vissza a hosszu negyven esztendő sok kisérletére, több sikerére, a városban épp ugy mint a falun, más vallásu testvéreink körében kivivott elismerésre.

Megelégedéssel látjuk, hogy ma már kevés olyan egyházközségünk van, melyben ne volna szervezve D. F. Egylet vagy Nőkszövetsége vagy ifjusági kör.

Irodalmi kiadványaink is oly szép számuak, hogy pénzerőnk nagyságát messze felülmulják.

Van okunk az örvendezésre, de örömünkre a diadal koszoruját szeretnők föltenni azzal a hősies elhatározással, a melyet lelkészeinktől várunk, hogy *mindenik lelkészünk örökös alapitója (500 L) lesz a Dávid Ferencz-Egyletnek és azt a diszgyülésre november 8-ra be is jelenti.* November 8-ika némely historikusunk szerint a

Dávid Ferenc halála napja volt Déva vár börtönében. 1924. nov. 8-ika legyen ma élő unitárius lelkészeink föltámadása, kézfogása, szövetkezése a Dávid Ferenc népe vallásának, hitének, boldogságának a mai kor viszonyai között tovább mivelésére. Nagy, országra, de bizonnyal messzi országokra is elhallszó hősi cselekedet lesz, hiszen már is többen vannak, akik meghozták alapitvány-áldozatukat.

Ezt bizalommal kérjük és várjuk. Igy szeretnők mindenik lelkésztestvérünket a jubileum alkalmából a D. F. E. védnökévé avatni.

De többet is kérünk. Világositsák föl papnéinkat, tanitóinkat, gondnokainkat, a presbytereket, nőinket és az ifjakat e nagy alkalom jelentőségéről. Mindenki magának hoz áldozatot, mert a D. F. E. mindenkiért van és tesz. Biztositunk mindenkit, hogy nemes és szép áldozata gyümölcsözni fog maga, gyermekei és a jövendőség számára nem tizszer, hanem ötvenszer sőt százszor annyit.

Föl a lobogót és sorakozzék alája minden jó és buzgó unitárius. Az alapitvány egy év alatt több részletben is kifizethető. Az alapitók névsorát Emléklapban fogjuk közölni, ugyszintén azokat a jelentéseket, emléksorokat, gondolatokat is, melyeket nemcsak a köri és egyházközségi fiókegyletektől, hanem egyesektől is várunk és kérünk október hó folyamán.

Fogadja lelkész aa. és mindenki, aki ezt a szózatot látja vagy hallja, bizalomteljes üdvözletünket.

Ferencz József diszelnök, *Perczel Ferencné* diszelnök, *Báró Petrichevich Horváth Kálmán* elnök, *Ferencz Józsefné* alelnök, *dr. Boros György* ügyvezető-alelnök, *dr. Varga Béla* főtitkár, *Pap Domokos* az „Unitárius Közlöny“ szerkesztője, *dr. Boros Györgyné* a Nőkszövetsége ügyvezető elnöke, *Ürmösi Károlyné* Nők Szöv. főtitkára, *Patakfalvi Zsigmond* titkár, *Csegezy Mihály* aranyostordaköri elnök, *Pap Mózes* kereszturköri elnök, *Ürmösi József* udvarhelyköri elnök, *dr. Péterffy Albert* marosköri elnök, *dr. Pálffy Ferenc* küküllőköri elnök, *dr. Ütő Áron* háromszékköri elnök, *Kelemen István* felsőfehérköri elnök.

Unitárius kötelességek.

Dávid Ferenc halála napja — november 15.-e — alkalmából.

Dávid Ferenc, amikor kinyilatkoztatta uj hittételeit s ezáltal megalapitotta az unitárius vallást Erdélyben, kötelességet teljesitett. Kötelességet önmagával, lelkiismeretével szemben, annak megnyugtatásáért, fajának fejlődéséért, szabadabb jövőjéért.

Dávid Ferenc azóta nem születhetett több, nem születhet a jövőben sem, de a kötelességek napról-napra szaporodnak, időrőlidőre uj kivánságokat szül a folyton változó idő s nekünk, unitáriusoknak, ha tovább akarunk haladni, fejlődni az élet utján, a kötelességek teljesitésében *mindenikünknek egy uj Dávid Ferencnek kell lennünk!*

Az ember kötelességei az erkölcsi és irott törvények szerint más és más fajtájuak. Lelki és anyagi rendeltetésüek. Száz és ezer kötelességünk van családunkkal, embertársainkkal, a társadalommal, egyházunkkal, hazánkkal szemben, Isten iránt — de mindeniknek alapja a lelki megnyugvás, hogy a kötelesség teljesitése által hasznos munkát végeztünk fajtánkért, kedves cselekedetet a Jövő itélőszéke elott. Minden kötelességünknek kiinduló pontja tehát az önmagunk iránti kötelesség, végső célja pedig: harmoniában lenni minden természeti erővel, minden életkörülmények között, azaz a lelki nyugalom elérése.

Unitárius testvérem Dávid Ferenc hitében, ha tehát kötelességet teljesitesz, azt önmagadért teszed, ha elmulasztod: büntetést rósz lelked nyugalmára, napjaid derüjére, éjszakai pihenésedre. Kötelessége pedig mindannyiunknak egyaránt sok van, annak teljesitésében erősnek, állhatatosnak, céltudatosnak, a természet és Isten erejében hivőnek a Jövő igazságában bizónak kell lennünk, mint Dávid Ferenc volt.

Legyünk tehát méltók az ő nagy emlékéhez, akarjunk hasonlatosak lenni lelkünk ébrentartásával az ő nemes nagy lelkéhez. Gondoljatok kötelességeitekre Dávid Ferenc utódai, hogy templomainkat, őseink hitét, hagyományait Isten és önmagunk előtt is tisztán, épen hagyhassuk fiainkra, utódainkra!

Aki a legnagyobb unitárius ember, Dávid Ferenc hite szerint teljesiti kötelességét, ha mi, egyszerü föld- és kézmüves, külső emberek is részt veszünk az egyház, templom épitőmunkájában, akkor lelkünk nyugalma biztositva lesz minden sorspróbáltatásos időkben s családunkkal, hazánkkal, Istennel és a társadalommal szemben teljesitettük kötelességeinket.

Minden unitárius legyen tehát egy uj Dávid Ferenc!

S. Nagy László.

Id. Albert Lőrinc.

1841—1924.

A legutolsó „iskolamester“ 1924 szeptember hó 4-én elhunyt Bölönben. Abból a gárdából való volt, melynek lelkébe az egyház szeretetét az abszolut korszakban Kriza János, Berde Áron, Ferencz József, Mikó Lőrinc, Brassai Sámuel, Székely Mózes, Buzogány Áron, Kovácsi Antal, Nagy Lajos, Sárdi József oltották bele. Született 1841 október 13 án Árkoson, hol atyja, Albert Áron iskolamester volt. Édes anyja, bölöni Mikó Zsuzsánna, abból a Mikó-családból, mely az elmult száz évben oly sok jeles egyházi embert nevelt. Apja 1843-ban bölöni iskolamester lett s Lőrinc fia is itt nőtt fel Dénes, Anna és Zsuzsika testvéreivel. 10 éves korában a székelykereszturi gimnáziumba vitték, ahol 4 évig tanult: innen Brassóba, a szász iskolába német szóra, 1 év mulva a kolozsvári főiskolába, végül theologus lett. A theologia II. évéről Kriza püspök 1862-ben

Árkosra nevezte ki iskolamesternek, ahol 7 évig müködött. 1863-ban nőül vette bölöni Nagy József közs. jegyző Róza nevü leányát, kivel 37 évig élt boldog házas életet. Mindkét részről tetemes vagyonhoz jutva, anyagi gondokkal nem kellett küzdenie, a melyhez még az árkosi és a bölöni szép kepe is járult. E házasságából született 12 gyermek, kik közül ma már csak dr. Albert Áron, dr. Albert Lőrinc és özv. Tana Jánosné, szül. Albert Rozália élnek.

Árkosi müködése alatt Kiss Mihály esperessel és Bedő Dániel jeles egyházi taggal együtt megalakitották a „krajcáros egyesületet", mely szerint minden ifju legény és leány 4 évig minden vasárnap 1—1 krajcárt adott a pénztárba, amely összeg 1870-ben már 1200 forintra emelkedett. Ez a kezdeményezés adott impulzust a házas emberek között is egy magtár létesitésére 1867-ben, mely az árkosi egyházközség közvagyoni alapját megvetette.

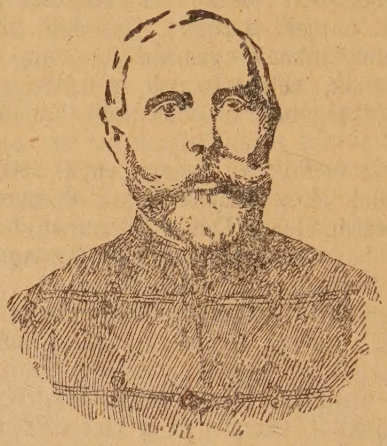

1869-ben megválasztották édes apja helyébe bölöni iskolamesternek, ahol 1875-ig egyedül tanitott évenként mintegy 200 gyermeket, a nyomoruságos kántori lakásban; az ismétlő iskola a harangozó lakásában volt. 1876-ban felépült az uj diszes iskolai épület, a melybe már Vitális Domokos és Tamási István tanitótársaival lépett. Mint tanitó az 1910. évig müködött, amikor nyugdijaztatott, a kántorságot pedig az 1920. évig vitte s ekkor lépett, saját szavai szerint: „teljes nyugalomba". Első neje 1900-ban elhalván, 1903-ban ujra nősült özv. Bakó Sándorné, szül. Tana Zsuzsánnával, kivel mindvégig teljesen egyetértő házasélete élt.

Családi hagyományainál és összeköttetéseinél fogva erős unitárius érzelmü ember volt s ezt legnagyobb részben nagybátyja, Mikó Lőrinc nevelésének köszönhette. A legnagyobb büszkeséggel emlegette, hogy Bölönnek százhusz éven keresztül az ő családja adott tanitómestert. Iskolai tanitásaiba mindig beleszövögette az anyaszentegyházzal szemben lerovandó kötelességeinket s alig volt nap, a mikor az 50-es évek erős küzdelmeiről s még erősebb unitárius embereiről a legnagyobb elragadtatás hangján ne szónokolt volna a növendékek előtt. E szónoklatokon akkor bámultunk s jelentőségüket — csak ma értjük.... Tevékenységének igen nagy része volt abban, hogy gyengébb anyagi tehetségü szülők is a kolozsvári főiskolába küldötték gyermekeiket, kik közül ugy a tudományos, mint a hivatalnoki és ipari pályákon többen szép sikert értek el.

Az iskolába a legnagyobb pontossággal járt, ahol soha egyetlen órát, a templomban pedig egyetlen vasárnapot nem mulasztott, pedig

48 évig tanitott és 58 évig volt kántor! Igaz, hogy életében soha sem volt beteg, amit egyszerü, mértékletes életének köszönhetett. Mint tanitó mindvégig megtartotta a régi tanitási módszert, különös előszeretettel alkalmazva a brassói szász iskolában szerzett személyes tapasztalatait. Az egyházi énekek és a hittan tanitására a legnagyobb gondot forditotta s nemcsak, hogy maga minden egyes éneket tudott, de az iskolás gyermekek is kötelezve voltak az *összes* templomi énekek megtanulására és a templomba való éneklésre. Hangja igen szép volt s érces zengésével nemcsak betöltötte a nagy templomot, hanem valóban vezette is a terjedelmes gyülekezet éneklését. Sajátságos tanitási módszerével és markáns egyéniségével annyira tudott hatni nagyszámu tanyitványai lelkére, hogy a vele időközben együtt müködő kilenc más tanitótársa emléke mellett ma is mindnyájan kiemelik a *„tiszteletes mesturamét“*. A „tiszteletes“ cimet a keresztelésre és urvacsora osztásra való felhatalmazással együtt a tordai zsinaton nyerte.

Alig ismertünk embert, aki az elmult idők hagyományaihoz való ragaszkodásban oly szivós elszántsággal tartott volna ki, mint Albert Lőrinc. E hagyományokból élt lelke, azok töltötték el egész valóját s nemcsak az egyházi életben hirdette, hanem magánéletében is minden téren azoknak hódolt, sohasem törődve azzal, hogy körülötte mindenek megujultak. Hosszu életén keresztül a legteljesebb egyszerüségben élt. Lelke előtt mindig a mult példaképei lebegtek, melyeknek a jövőre kiható erejében megalkuvás nélkül hitt. Ez események követésében és megtartásában sohasem csalódott, mert azok az isteni gondviselésbe vetett hitét mindig egyensulyban tartották. Vészes időkben telt el gyermekkora és ifjusága — s a vész késő vénségében, élete alkonyán felujult. Egyszerre egy egészen megváltozott világgal találta szemben magát, mely teljesen uj igazságoknak hódolt; de ő ekkor sem tagadta meg magát s az ifjabb nemzedék nihilizmusával szemben büszkén hivatkozott az elmult időkre s az azokból magával áthozott szent hagyományokra. Az élet sorsa egykor iskolamesterré avatta, melynél több sohasem akart lenni; de ezt a hivatást aztán a mai nemzedék előtt elevenebben, hüségesebben nem is képviselte senki. Temetésén, mely óriási részvét mellett történt, mi, volt tanitványai, azzal a tudattal vettünk bucsut, hogy benne megszakadt a régi, tiszteletre méltó iskolamesterek sora. Halálát Albert Dénes és özv. Albert Zsuzsánna testvérei, három gyermeke, hét unokája, öt dédunokája és igen nagy rokonsága gyászolja.

Legyen emlékezete áldott! *Löfi Ödön.*

Minden bajunk kutforrása a tudatlanság. Mindenkinek adjatok meg minden alkalmat, hogy annyit tanuljon amennyit csak lehet.

Ugy állj mint a szilárd torony, amely soha sem hajtja meg fejét a zugva fuvó szelek előtt.

Torockó harangjai ujból megszólaltak.

A nagy, a Jókai harangja, amely csak ennyit mondott: Egy, egy, visszatért és társat hozott magával. Torockó népe együtt örvendezett a vasárnapi (okt. 26.) ünnepen a szomszédság sokaságával. Az énekkart tanitó vezeti. Csifó Salamon teológiai tanár tartja az egyházi beszédet nagy hatással, Ferencz József püspök főpásztori üdvözletét Kovács Kálmán titkár olvassa föl, mert ő is jogot tart Torockóhoz, nagyatyja Kriza püspök után. Németh István lelkész szépen méltatja a harangokért áldozókat, Lőrinczi Dénes esperes ékes szavakkal mond áldást, ifj. Székely János és Vernes Sára pompázó torockói diszben vallásos költeményeket szavaltak.

NŐK VILÁGA.

A D. F. E.-i unitárius Nőkszövetsége hitrokoni szeretettel értesiti összes vidéki unitárius nőinket, hogy folyó évi november hó 9-én (vasárnap) délután fél 5 órai kezdettel nőszövetségi értekezletet tart, melyre ismerkedés és barátságos megbeszélés céljából szivesen látja és elvárja vidéki nőtestvéreit. Gyülekezési hely a tanári szoba. A Nőkszövetsége nevében: *Dr. Boros Györgyné* ügyv. elnök, *Ürmösi Károlyné* főtitkár.

Kolozsvári tagtársaink szorgalmasan járják a várost és bekopogtatnak minden házhoz, ahol csak unitárius nő lakik. Érdekes és tanulságos ez a missziói munka. Legtöbb helyen igen szivesen fogadják őket, örvendenek, hogy fölkeresték, belépnek a Nőkszövetségébe. Vannak elhidegült hitrokonok is, mert a szegénység és szerénység távol tartotta őket az összejövetelektől. Mindenik igérte, hogy ezután buzgóbb lesz. Na csak rajta kedves nők, fáradságotok nem marad jutalom nélkül!

Megindult a készülődés a karácsonyfa ünnepélyre is Kolozsvárt.

15 imakönyvet kért a sinfalvi lelkész, mert ott mindenik nagy leány azt akarja, hogy neki legyen.

A firtosmartonosi Unitárius Nőkszövetsége 1923. december hó 27-én alakult meg, tehát a jövő hónapban lesz egy éve, hogy Isten segitségével és az ő áldásától kisérve folytatja müködését a falu szerény, de lelkesedésben példás asszonynépe. Kitartással és erős kézzel emelték magasra asszonyaink a szent cél szeretetet és munkát hirdető zászlaját. Megteremtője, vezetője és elnöknője az egyletnek Katona Ferencné esperesné, alelnöknői Gálfi Ferencné tanitóné és Káli Albertné jegyzőné, pénztárnok Simon Balázsné, titkár és referens Gáspár F.-né, tagja a falu minden számottevő idős és fiatal asszonya, leánya, kik kevés kivétellel minden összejövetel alkalmával a maguk tehetsége arányában résztvettek az együttmüködés és önképzés munkájában. Minden második vasárnap estéjén, illetve délutánján nyilvános és programmos előadása volt az egylet-

nek, számszerint 21, melyekről nagyobbrészt jelentés tétetett az Unitárius Közlönyben. Imával kezdődött minden előadás, mit az elnöknő mondott, utána egyházi ének, mit szavalatok, felolvasások és énekszámok követtek. Felolvasás volt 27, leginkább a bibliából és más vallásos könyvből; 173 költemény adatott elő jeles magyar iróktól. Záradékul minden alkalommal ima és egyházi ének. Anyagi siker, mit a nőegylet munkássága ez évben elért: jelentős számu, 23 előfizető az Unitárius Közlöny folyóiratra; a kereszturi D. F. E. jótékonycélu gyüjtésére 700 leu; a templom megcsonkitott orgonájának uj mezbe öltöztetése, selyem és festett előlapok felállitására 1000 leu. Erkölcsi siker, hogy nőink az egyetértés és együttmüködés hasznát megismerték és megszerették, szivesen és örömmel áldoznak szellemi tehetségük szerint az önképzés oltárán, igy méltán remélhetik és várhatják, hogy mint önálló testület számottevő és elismert tényező a közmunka és példaadás terén: egy szava mint százé horderővel birjon az emberek előtt; együttes könyörgés legyen a Mindenek Urához, ki a gyöngék támasza és mindnyájunk édesatyja. Kitüzött célja a jövő évre a nőegyletnek Isten segitségével: 1. Iskoláink felsegélyezésére adományokat gyüjteni; 2. a harangalap javára eloadások és gyüjtések rendezése; 3. a templomkert tisztán és virágokkal ékesen tartása; 4. az urasztalának megfelelő virágokkal való diszitése; 5. szorgalmasan, lehetőleg testületileg látogassa az istentiszteleteket és jelenjen meg a temetéseken; 6. nagyszámu előfizetőt gyüjtsön az Unitárius Közlönyre. *A referens.*

Lelkes és lelkesitő levél. *Jó beköszöntő a 40 éves jubileumra.* Mélyen tisztelt Elnök ur! Tisztelettel bejelentem, hogy a székelykereszturi egyházközségünkben is megteremtettük az Unitárius Nőkszövetségét. Vezetésével engemet tiszteltek meg, alelnökök özv. Mátéfy Józsefné, Herczeg Ferencné, ifj. Fodor Józsefné és ifj. Patakfalvi Józsefné, titkárok dr. Szakáts Miklósné és dr. Fazakas Miklósné, pénztárnok özv. Bartók Endréné. Legbensőbb érzelmeinket, önzetlen szeretetünket visszük bele ezen nemes célu intézmény szolgálatába. Meg vagyok győződve, hogy a sok derék unitárius székely asszony is készséggel jő segitségünkre, igy buzgó vallásos érzelemmel, fáradhatatlan munkássággal elérhetjük nemes célunkat. Tudjuk, hogy minden kezdet nehéz, de annál kellemesebb lesz megérni buzgó munkánknak eredményét. Meg vagyok győződve, hogy a tisztikar többi tagjai is, akikkel vállvetve vettem a munkát kezembe, nem fog elhagyni, minden érzékenykedés nélkül fogja velem nemes ügyünket szolgálni. Igérem, hogy mindent elkövetünk mi is, hogy szövetségünk a többi szépen müködő nőkszövetségének méltó társa lehessen. Székelykeresztur. Mély tisztelettel *Pap Mózesné* elnöknő.

Kovács Sándorné néhai hitrokon életére vonatkozó adatokat kedves férje, Hadházy Sándor vál. tag közbenjárására, szives volt rendelkezésünkre bocsátani. A jövő év folyamán részletesen ismertetni fogjuk ennek a lelkes unitárius nőnek életét és buzgó egyleti munkásságát.

Az amerikai unitárius nők szövetsége a mult egyleti évben (szeptembertől augusztus végéig) 25.000 dollárral többet gyüjtött közcélra, mint a megelőző évben. Ezalatt a tagok száma ötszáz uj taggal szaporodott.

Baptista volt — unitárius apostol lett.

„A Krisztus jő, a Krisztus közel van, vége lesz a várakozásnak. A bibliában meg van irva. Olvasd el a Jelenések könyvét, s abban pontosan megtalálod a világvégének leirását. Az Uj-testamentumnak más helye is tanitja ugyanazt, hogy rövid idő alatt elkövetkezik a világ vége. Akkor a Krisztus megjelenik a felhőkben és megkezdi uj uralkodását. Az igaz hivőket magával ragadja az örök boldogság menyországába, a hitetlenek bejutnak az örökös szenvedések és gyötrelmek kinzó kamrájába, a pokolba."

Ezeket a furcsaságokat tanitották egy amerikai baptista pap fiának: Batchelor (olv. Becselör) Györgynek. Mig gyermekifju volt, féltve várta, hogy mikor lesz az a szörnyü nagy dolog. Ahogy nőtt, ugy bátorodott s ugy ábrándult ki. Végül lerázta lelkéről a nehéz láncokat, teológus lett és lassan-lassan annyira fölvilágosodott, hogy otthagyta a baptista egyházat: unitárius lett. Rájött, hogy eddig csak gyerekmesékkel tömték a fejét és mindent elakartak hitetni vele, ami csak babona és tudatlanság eredménye.

Az ifju Batchelor György megtérése ezelőtt majdnem száz esztendővel történt. Akkor még nagy sötétség boritotta a lelkeket Amerikában is. Ott azóta nagy változás történt. Az emberek megismerték az igaz Jézust. Megis látták, áliandóan látták őt, de nem a fellegek között, hanem itt lenn a földön, valahol az emberit lélekben és igazságban imádják Istent. Hallják is Jézus szavát valahányszor az evangeliumi igék megszólalnak az Ur szolgája ajakán a templomban, vagy az iskolában.

A mai ember már ismeri a felhők származását, járását s nem bajlódik gyerekes mesékkel, hanem keresi és meg is találja az igazságot a tiszta hitben és a felvilágosult vallásban. A mai unitárius ember szereti a bibliát, megbecsüli annak gyönyörüséges isteni kijelentéseit, melyek az ő lelkében visszhangoznak, de nem lesz rabszolgája a betünek, mert józanésszel belátja, hogy a régiek sokat tévelyegtek, midőn az Isten titkait akarták megirni, vagy megfejteni. Istennek utai titokzatosak, végzései végére mehetetlenek. De amit az emberek Istenről mondanak, nem mindig az igazság, legfennebb az igazság keresése.

Azért mondotta Jézus: Vigyázzatok azokra, akik hozzátok jőnek juhoknak ruházatjokban, belől ragadozó farkasok. Azt mondja az irás: Jaj az ámitóknak és százszor jaj a hitetőknek. Kerüljétek és távoztassátok el magatoktól az álprófétákat. Vegyetek példát Batchelor Györgytől. Legyetek bátor és őszinte unitárius apostolok.

Uj templom épül Petrozsényben.

Isten nevében indult petrozsényi unitárius templom alap-épitése már befejezést nyert. Pár évnek annyi veritékes küzdése, megpróbáltatása után az egyházközség vezetőségének fáradhatatlan agilitása 200.000 lei értékben megteremtette a templom alapját, amely méreteiben olyan tágas, hogy messzi jövő idők unitárius népességének igényét is hivatva lesz kielégiteni. Ki irhatná azt le, hogy mennyi önmegtagadással, lótás-futással, áldozattal gyült össze ez az alapjában véve tekintélyes összeg, amely azonban — sajnos — mégis csak az alapig juttatott el minket.

Az épitkezés a legnagyobb felügyelet, ellenőrzés mellett folyt le, ahol a lelkésznek kora reggeltől késő estig tartó lankadatlan munkája, buzgalma mellett a következő egyháztagok vették ki dicséretesen részüket az ellenőrzés munkájából:

Halmi János egyh. gondnok, Zsigmond József egyh. jegyző, Balla Tamás egyh. pénztárnok, Imre Simon, Székely Balázs, Krisán Mózes, Ács Lajos, Kerekes József, Zsigmond András, Kerekes István, Soós Mihály, Ercsey Sándor, Sófalvy János, Székely Ferenc, Szabó András, Érsek Lajos, Kilyén József, Tamási András, Gombos András. Nevezett egyháztagoknak s mindazoknak, kik buzgóságukkal, odaadásukkal segitségünkre voltak, hálás köszönetet mondunk.

Adakozásra felhivás!

Petrozsényben az Unitárizmus végvárán, Románia bányaiparának legmozgalmasabb földjén, a szüntelen folyó gyötrelmes munka klaszszikus hazájában, meleget, világosságot árasztó földi kincsek között — a lelki melegség és világosság halhatatlanságának szimbolumául — az Urnak 1924. esztendejében templomalapot vetettek az egy igaz Isten tiszteletére.

Minden templom kiáltó emlékoszlopa az áldozatkészségnek, az örök jót és nemeset terjesztő vallásos meggyőződésnek, menedéke az Istenben bizóknak, bűnbánatra emlékeztetője a kárhozatos lelkeknek. Valamikor csak nem is olyan régen a templom olyan volt, mint az édes szülői hajlék, ahová közös lelki örvendezésre, vigadásra gyültek össze Istennek engedelmes gyermekei, ahol a lelki lakoma dusan teritett asztala várta, hivta a megfáradtakat, megterheltetket, de az engedetlen, tékozló s megtért fiut is. Ki meri állitani, hogy a templom ma, a roskadásig megsokasodott életgondok között is nem ugyanazt a magasztos célt szolgálná, sőt fokozottabb mértékben?! Ki merné állitani, hogy a templom nem a vallásos-erkölcsi, kulturális és faji értékeinknek mentsvára ma inkább, mint valaha?! S amikor e hitben lassan bár, de biztosan épül, legnagyobb részben a bibliai szegényasszony filléreiből összehordott petrozsényi templomalap — emlékezzetek mindannyian Ti! Erdély kies földjén szerteszét élő unitárius testvéreim, akik közül sokaknak muskátlis ablaku kis házait, kertecskéit, szántóföldjeit Petrozsényben s általában a Zsilvölgyében átélt idők veritékes munkája, áldozatos megtagadása, Isten és élet

hite rakosgatta össze. Emlékezzetek Ti mindannyian, kiknek élet-sorsotok — sohase tudni mikor — hoz el ide uj élet kezdetet teremtő hittel, Erdélynek szükebb szegényesebb értelemben vett kincses Amerikájába. Emlékezzetek s ne vonjátok meg segitő filléreiteket!!

Áll már az alap, de messzi még a cél, Dávid Ferenc lángszelleme azonban serkent, buzditóan int, hogy halhatatlan lelke utolsó lángolásának szinhelyéhez legközelebb fekvő petrozsényi Unitárius egyházközség elérje végre oly rég sovárgott vágyát.

Petrozsény, 1924. szept. 16.

Weress Béla,
unitárius lelkész.

Gyallay Domokos könyve: Föld népe.

— Berlin, 1924. —

Büszke örömmel s jóleső megilletődéssel jelentjük be olvasóinknak, hogy a berlini Voggenreiter-cég a fenti cim alatt szerkesztőnknek egy uj novellás kötetét adta ki, válogatott bokrétát 14 virággal, főleg az *Ősi rögön* cimü kötet óta megjelentekből. Gyallay Domokost nekünk nem kell külön fölfedezni, hiszen azok a pompás zamatu históriák nagy részben itt pattantak ki a mi D. F. E.-i ünnepélyeinken, mi voltunk az első élvezői s most, hogy Berlint is megjárva kerülnek ujra vissza hozzánk, ugy vagyunk velük, mint a székely ember a diák fia eminenseivel: jól eső meleg s bizakodó reménység tölt el a diadal láttára fajunk és eszményeink sorsát illetőleg. A dicsekedés nem illenék hozzánk. Azt mondják el mások, tőlünk távolabb állók. Aminthogy el is mondják, megállapitván, hogy Gy. D. azok közül az irók közül való, kiknek a toll olyan, mint a lovagnak a kardja: nemes és szép emberi eszményeknek szolgálatába szegődött vele, az irodalmat a szenvedő magyarság ügyének tekinti s a ma divatos mindenáron való eredetieskedés és földigleszékelyeskedő izetlenkedések helyett az igaz művészet nemesen egyszerü eszközeivel csal könnyet a szembe, vagy derit jókedvre élettől duzzadó alakjaival s fordulatosan csattanó, talpraesett székely beszédjével. Hogy stilusában mennyi szin és elevenség van, arról külön tanulmányt lehetne irni. De a legmegnyugtatóbb kritikát Gy. D.-ról mégis Pap Domokos mondta ki, amikor a régi és ujabb termésből szerencsés kritikával és önismerettel maga választotta ki az igazi gyöngyszemeket (Megpróbáltatás, A szép szó, Ismerkedés a faluval, Rókák, stb.) s ezzel — amire rég biztatjuk — ugy látszik örökre eldobta végre magától a Kölönte sipját s a naivul hazug, modoros, mondvacsinált történeti romantika világából végre hazajött a Gárdonyi és Mikszáth nyomdokába, haza hozzánk, a székely faluba. A saját tehetségét becsüli meg Gy. D., ha továbbra is itthon marad. Ő is jól jár, nekünk is nagy szükségünk lesz rá, mert a hamis Krisztus-faragók örökös szimbolizmusa már sok fiatal lelket megpróbált és megmérgezett. *Pálffy Márton.*

Levelek vidékről.

— Szent-Mihály vasárnap Homoródalmáson. —

Szent-Mihály vasárnapján Homoródalmáson voltam a templomban. Szép, megható ünnepélyben volt részem. Zsufolt padsorok, a kórusok telve fiatalsággal.

A lelkész — Ajtay János — megható, szivhez szóló beszédeket mondott.

Urvacsora vevéskor hatszor telt meg a templom tere. A kántor is osztotta, de olyan sokan voltak, hogy fél kettőig tartott a templomozás.

A templomból a papi házhoz mentem, hol a lelkészt már várta haza egy diszes keresztelő, melyen tiz koma és tiz komaasszony szerepelt.

Nyomban azután jöttek az egyházfiak s a lelkésszel megszámlálták a begyült pénzt. Délután 4 óra volt, mikor ebédhez ülhettünk.

El sem végezhettük, már szólt a harang a délutáni teplomozásra. Lelkészt a templomból hazaérkezve, már a gyülés tagjai várták.

(Meggyőződtem arról, hogy a homoródalmási lelkész minden elismerésre méltó terhes és gyönyörüséges missziót teljesit, amit hivei teljes mértékben megértenek és méltányolnak.) *Szemlélő.*

*

Ezt az értesitést annál nagyobb örömmel vesszük tudomásul, mert Homoródalmásról mostanában rossz hirek is szállingóztak felénk olyan tömeges áttérésekről, amelyek unitárius vallásunk elhagyását jelentik. Ujabban — bizalmas uton — arról is értesültünk, hogy ezek az áttérések nem önkéntes megnyilvánulások, hanem durva erőszak és ijesztés eredményei.

Hirek a nagy világból.

Az orosz miniszterelnök, Rykoff azzal dicsekszik, hogy a Szovjetköztársaság „megsemmisitette az orosz nemességet, a bankárokat és birtokosokat, kiirtotta a cári családot a cárral együtt.“ Ismerünk mi olyan ragadozót, amelyik ha bekerül a tyúkólba vagy a juhakolba, megöli az egész nyájat. Ugylátszik, hogy némely emberek közeli rokonságot tartanak a ragadozó állatokkal.

Finn rokonaink dicsekszenek, hogy az ő népük sokkal becsületesebb, mint a belga vagy az angol. Az angolok a vádat azzal cáfolják meg, hogy rámutatnak az utcán hagyott és el nem lopott biciklikre meg tejes kannákra, de már abban egyetértenek, hogy az ilyen könnyen mozgatható tárgyakra Belgiumban azonnal kezet tennének. Székely falvainkban régen elég volt, ha a seprüt az ajtónyiláshoz állitották. Senki sem nyitott be. Ott ma is biznak egymás becsületében.

A zsidók száma ujabb becslés szerint tizenöt és fél millió. Ennek nyolctizenketted, tehát kétharmad része, Európában, háromtizenketted része Amerikában lakik s csak a többi lakik őshazájok-

ban: Ázsiában. Palesztinában csak minden tizedik ember zsidó, ellenben Newyork városban másfél millió zsidó van, vagyis negyvennégyszer több, mint Jeruzsálemben. Varsó és Bécs messze hátul következnek Newyork után.

Afrikában 450-féle nyelvet beszélnek, de ezek közül csak 17 nyelven van nyomtatott könyv, legtöbb nyelven csak 4—5 könyv jelent meg. 270 nyelven egyetlen könyv sincs.

Egyleti munkásság.

Diszközgyülésünk iránt az érdeklődés igen meleg az összes unitáriusságban. *Az estély* müsora is kedves és vonzó. *Pálfy* Márton tanár bevezető felolvasása (conference) mindenkit meg fog lepni. *Pap* Domokosné éneke, *Ütő* Manci zongorajátéka és *Lakatos* Imre István hegedüje, a női énekkar éneke a müvészetkedvelők legnagyobb igényét is ki fogja elégiteni. Ezután tánc lesz. A diszgyülés d. u. 4 órakor, az estély pontosan 8 órakor kezdődik.

Kolozsvári hiveink érdeklődését felhivjuk arra, hogy a *D. F. E.* estély jövedelme (november 8-án estve) felerészben a *templom festésére* fog fordittatni.

Báró Petrichevich Horváth Kálmán főgondnok és a D. F. E. érdemes elnöke szerencsétlen elcsuszamlás következtében olyan ütést szenvedett, hogy már öt hete kórházban ápolják. Kedves neje állandóan mellette van. A beteg igen jó kedéllyel viselte a fájdalmat s már olykor fölkél ágyából. Reméljük és kivánjuk, hogy rövid idő alatt egészen jobban legyen.

Régebbi örökös alapitóink 500 L-val dr. Brassai Sámuel, özv. Benczur Gyuláné Budapest (930) L, özv. Csongvay Lajosné Marosvásárhely, Deák Miklós és neje Sz.-Szentmihály (550), dr. Boros György Kolozsvár, dr. Boros Györgyné Kolozsvár, Gálfi Lőrincné Kolozsvár, Jakab Gézáné emléke, Kereszturköri D. F. Egylet (1000), K. Nagy István emléke (450 K), Kahlfürst Imre Kolozsvár (1040), Marosi Gergelyné emléke, K. Nagy Árpád, Angol kollégiumok, dr. Szentiványi József Farnos, Unit. egyházközség Sz.-Szentmihály, Varga Márton Torda.

Példa okáért közöljük egy hivatalos jelentésből, miképen végzi Halmágyi János lelkész a hivei között szeptembertől kezdve egész éven át a belmissziói munkát: 1. Minden hó első vasárnapján (délután) az ifjusággal való foglalkozás a D. F. E. ifj. egyletben. 2. Minden hó harmadik vasárnap délutánján a felnőtt férfiakkal való foglalkozás a D. F. közmüvelődési egyletben. 3. Minden hó negyedik vasárnap délutánján a D. F. Nőegyletben a nők valláserkölcsi továbbképzése. 4. Minden hó második vasárnapja (délután) ünnepélyek, gyülések tartására s keblitanácsi értekezletre fenntartva.

Szózatunkra, melyet lapunk homlokán közlünk s melyet minden lelkésznek és az ők kezéből és ajakáról minden unitáriusnak megküldöttünk, már az első héten jött válasz: Ürmösi Károly esperes azonnal jelentkezett örökös alapitónak, Weress Béla petrozsényi lelkész „mert Dávid Ferenc Egyletünknek 40 éves jubileumi ünnepének minden igaz unitárius lelkében a legnagyobb örömünneppé kell magasztosulnia, mert 40 éves multja biztos záloga egy szebb, boldogabb s *hitben is erősebb* jövő öröm igéretének", a maga részéről és az egyházközség részéről bejelenti, hogy örökös alapitó (500 L) lesz. Balázs András derzsi, Ürmösi József hsztpáli lelkészek, Fazakas Lajos esperes-lelkész régi alapitványokat kiegészitik 500-ra. Wass Domokos tanár Kolozsvár, Gálfi Lőrinc teol. ak. tanár, Kisgyörgy Sándor és neje (1000).

Egyházi és iskolai mozgalmak.

Uj emberek, uj erő. Az egyházköri és egyházközségi választások sok uj embert hoznak be az E. Főtanácsba. Előre is szivesen köszöntjük mindeniket s reméljük, hogy uj erőt hoznak magukkal: anyagit, szellemit és erkölcsit. Soha jobbkor!

Változások a lelkészi és tanitói karban. Lelkész lett Pál Tamás Küküllődombón, Benczédi Ferenc Nyárádszentlászlón; kántor Péterffy Gyula Torockón; tanitók Török Árpád Buzaházán, Kelemen Lajos Szentiványlaborfalván, Vén Ida Magyarszováton; segédlelkész Benczédi Domokos Tordán.

Haller Rezsőné emlékére hálás unokái Kauntz Józsefné Engel Ella, dr. Gyergyai Árpádné Engel Lili gyönyörü és értékes virágvázát ajándékoztak kolozsvári templomunk asztalára. A Nők Szövetsége ebbe fogja helyezni virágdiszét. A kegyes nő emléke legyen áldott!

Az unitárius buzgóságból fakadó áldozatkészségnek igen szép s követésre méltó példáját adta a kolozsvári unitárius egyházközségben *Ormai Kálmán* egyháztag. A templomnak téli hidegsége miatt sokszor és sokat aggodalmaskodó lelkészek és hivek örömére 2 nagyméretü fütőtestet ajánlott föl az egyházközségnek — teljesen saját költségén — ami 35—40 ezer lei értéket jelent. — Találjon kedvet e „jó kedvü" adomány az Ur előtt s buzditson hasonlóra másokat is ma, a nagy szükségek eme siralmas idején. *(—i—y.)*

Az unitárius teológusok Kidében, az unitárizmus végvárán ölelkeztek az ottani unitárius lelkekkel. F. évi okt. hó 18-án szépen sikerült estélyt rendeztek. Dr. Kiss Elek teol. dékán nyitotta meg, lelkes szavakban fejtve ki megjelenésük célját. A teológusok közül Biró Izsák, Ekárt Andor, Kővári Jakab, Lőrinczy Géza, Lukács Sándor, Major Sándor, Pethő István, Török Elek és Pusztai Pál tették szereplésükkel feledhetetlenné az estét. A müsort Fülöp Mózes helybeli ősz lelkipásztor megható szavai fejezték be, amely után

megkezdődött a viradatig tartó jó hangulatu bál, melynek előkészitéséért az érdem Biró Árpádot illeti. Az ifjak Biró Elekné és Fülöp Mózesné tiszteletes asszony gazdagon teritett asztalát élvezték. Vasárnap imát Kádár Lajos, lelket felemelő, lendületes beszédet Benedek János tartott.

2-ik istentisztelet Régenben október 19-én tartatott, ezuttal is Farkas Albertné Boros Irén házánál. Az istentiszteletet dr. Varga Béla teol. tanár tartotta. Beszédével nagyon meghatotta hallgatóit, kiknek énekvezérök ezuttal is Farkas Albertné volt. Lám elég egy buzgó lelkü unitárius nő s megkezdődik az elfeledettnek hitt hivek vallásos élete és azzal együtt boldogsága is. Hány ilyen alkalom szalad el elszórt unitárius hiveinktől, mert egyik sem vállalja a vezető szerepet!

Vallásos délután. A kolozsvári unitárius egyházközség f. hó 4-én délután 5 órakor igen szépen sikerült vallásos délutánt rendezett, a melyen *dr. Siklóssy László* budapesti iró érdekes és tanulságos szabad előadást tartott az *amerikai egyházi életről.* Igen érdekes fejtegetésben igyekezett feltüntetni egyfelől lélektani okait annak, hogy miért vallásosabb általában az amerikai s másfelől pedig a vallásosság külső megnyilvánulásaiban meglevő — s az európaitól elütő — amerikai sajátosságokat. Ott a kaszinói és klubéletet is nagyobbára a templomi és vallásos összejövetelek pótolják. A vallásos délutánon a dalárda az uj énekes könyvből nehány éneket Ütő Lajos énekvezér vezetése alatt bemutatott. Az erkölcsi sikeren kivül elég szép anyagi eredményt is jelentett a kolozsvári templomjavitás céljaira. Köszönet érette előadónak és az érdeklődő közönségnek egyaránt. *(—i—y,)*

Dr. Varga Béla teológiai akadémiai tanár székfoglalóját október 12-én tartotta meg a kollégium disztermében előkelő és szép gyülekezet előtt. Jelen volt a ref. teológla tanári kara, ami igen jó hatást tett. A megnyitó beszédet püspökünk tartotta s örvendezett, hogy immár az ötödik teol. tanárt iktathatja be, mert reméli, hogy ezzel egyházunk kulturális jövője olyan erőhöz jutott, amely az épités munkájában fáradhatatlan lesz. Dr. Varga Béla a hit és a tudomány viszonyát rajzolta meg alapos tanulmány, mély átgondoltság és éles logikai fejtegetés meggyőző erejével. A közönség igen jó benyomás alapján megelégedéssel állapitotta meg, hogy az intézet és az egyház is dr. Varga Bélában igen komoly értéket nyert. Az E. K. Tanács képviselői voltak Kelemen Lajos és dr. Várady Aurél, aki üdvözölte. Üdvözletet mondott a kolozsvári főgimn. nevében dr. Gál Kelemen, a székelykereszturi kör nevében Marosi Márton lelkész, a kolozsvári egyház és a kör nevében Ürmösi Károly, aranyostordáért Lőrinczi Dénes esperes, jelen volt dr. Balogh György, Maroskörért Keresztesi Dénes. A többi körök irásban nyilatkoztak. Imát mondott Csifó Salamon, énekelt a teológiai dalkör Ütő Lajos vezetésével. Estve a közös vacsorán igen élénk eszmecsere folyt.

Dr. Csiki Gábor egy időre Budapestre ment, hogy ott az angol és amerikai testvérek megbizásából a diák-otthon ügyét rendezze. Értesültünk, hogy ez a külföldi testvéreknek nagy megnyugvására szolgált.

Az egyházak békeszövetsége Romániában immár két gyülést tartott. Egyiket a mult év októberében Bukarestben Román Miron metropolita elnöklete alatt a palotájában. Ezen az unitárius egyház részéről jelen volt dr. Boros György egyházi főjegyző, kit megválasztottak az erdélyi bizottság elnökének. A második gyülés f. évi szept. 22—23 napjain volt Sinajában. Mindkettőnek dr. Ramsay volt előadója s az utóbbin jelen volt dr. Dickinson és Atkinson urak. Románia részéről dr. Ispir áll. titkárnak jutott főszerep. Mindkét értekezlet azzal foglalkozott, hogy a népkisebbségek sorsán miképen lehet javitani s általában hogy lehet a vallás alapján előmozditni a békét.

Erdélyi gyermekek képes-verses könyve. *Tóth* István, a jeles grafikus és festőmüvész, kollégiumunk volt tanitványa és jelenben tanára és *P. Jánossy* Béla iró a karácsonyi könyvpiacra egy ép oly mulattató, mint hasznos képes-verses könyvet irtak *„Körbe körénk gyerekek“* cimmel 6—12 éves fiuk és leányok számára. A diszes kiállitásu könyv, mely november végén a Minerva kiadásában jelenik meg, 80 leuért megrendelhető a Minervánál. A magyar családok figyelmét felhivjuk e képes-verses könyvre, mely e nemben a könyvpiac szenzációjának igérkezik. A szerzők neve biztositék rá, hogy a magyar gyermekek karácsonyi ajándéka teljes lesz, ha ezt a könyvet olvashatják. A törekvő két erdélyi magyar művész és iró ifjusági könyvét érdemesnek találjuk a legmelegebb pártolásra.

Elhunytak. *Sárosi Józsefné* Gál Anna, ravai lelkészünk neje, a jó papné, élete 56-ik évében; *Nagy Gábor* ny. körjegyző, segesvári lelkészünk, Nagy Béla testvére, élete 36-ik évében.

Adományok a brassói unitárius templomépités céljaira. (V. folytatás.) Budai Mihály 120, Benedek János 1000, Felsőrákosi egyházközség gyüjtése 829, Muzsnai egyházközség gyüjtése 258, Limén Endre Radnóth 125, Kissolymosi egyházközség gyüjtése 780, Győrfi Ferencné gyüjtése 315, Mádai Pál 100, Erdővidéki takarékpénztár Barót 500, Vadadi egyházközség 100, Nagy Zsigmond Názna 200, Bálint János gyüjtése 250, Városfalvi egyházközség gyüjtése 300, Bencze Dénes gyüjtése Ilyefalva 80, Fiátfalvi egyházközség gyüjtése Gagyi Dénes utján 949, Ferenczy József Vajdahunyad 100, Hmsztpéteri egyházközség gyüjtése 200, Hmsztmártoni egyházközség gyüjtése 118, Filipanits István Szolga Mihály halála alkalmából 100, Szolga Mihály gyermekei 100, Székelyderzsi egyházközség gyüjtése 500, Homoródujfalvi egyházközség gyüjtése 300, Tamás Ignác p. ü. szemlész gyüjtése Parajdon 1200, Szücs Jánosné Nagyvárad 20, Farkas Ferenc 100, Kerekes Dávid 675, Brassói Népbank 2000, Asztalos Ferenc Felsőrákos 200, összesen 11,519. I—IV. közlemény összege 145,907, végösszeg 157.426 leu. A brassói

unitárius egyházközség nevében a szives adakozóknak, illetve gyüjtőknek hálás köszönetet mond Kovács Lajos lelkész. — *Helyreigazitás.* Lapunk mult számában a brassói unitárius templomépitésre adakozók névsorában nyomdahiba történt, amennyiben Sükösd Farkas sepsiszentkirályi gondnok afia nem 50, hanem 500 leut adott, mit ezennel helyesbitünk.

Munkát vagy segélyt keresők minden hónap első csütörtökjén délután 3—4 óráig forduljanak a D. F. E. unitárius Nőkszövetségéhez az unitárius kollegiumban.

Értesités. *„Az akaratszabadság problémája“* cimü mü, a mely a kérdést történelmi fejlődésében vizsgálja s tárgyalásában filozófiai, szociologiai, teológiai és pedagogiai szempontokat tart szem előtt, kapható a szerzőnél: *Fejes Áron,* nagyenyedi kollégiumi rektor-professzornál. A mü ára füzve 30 lei, diszesen kötve 40 lei.

Hivatalos közlemények.

XLIII. Sz.: 585—1924. U. P. Pályázati hirdetmény kántori állásra. Tordai unitárius egyházközségünkben a kántori állásra ezennel pályázatot hirdetek. Javadalom: 1. Készpénzfizetés havi 2000 leu, egy évre 24.000 leu. 2. Nyolc hold tagositott kaszáló egy évre 8000 L. 3. A „Hegyen“ 318 □-öl szántó egy évre 4000 L. 4. A „Postaréten“ 173 □-öl szántó egy évre 600 L. 5. Malomvám gabona 54 véka (vegyes) egy évre 3780 L. 6. Lakás. (Ezidő szerint csak egy szoba, konyha.) Ha az elrekvirált lakás visszaszerezhető lesz, az egész. Pályázónak tanitói oklevéllel kell birnia. Pályázók kellően felszerelt kérvényeiket folyó évi november hó 15-ig adják be Lőrinczy Dénes esperes urnak Torda. Kolozsvár, 1924. október hó 14. *Ferencz József* unitárius püspök.

XLIV. Emlékeztető az Unitárius Közlönyben meg nem jelent októberi köriratokról: 2971—1924. Körirat iskolaszékekhez az állami elemi iskolai törvény hatályáról, román nyelvü órákról és tananyagról s az órarendekről. 2953—1924. Körirat iskolaszékekhez Kiss József: Utmutatás Románia földrajzának tanitására cimü müvéről. 2918—1924. Körirat főgimn. igazgatóságokhoz és iskolaszékekhez román helységnevü pecsét használásáról.

LEÁNYAINKNAK, ASSZONYAINKNAK LEGSZEBB AJÁNDÉK

SZIVEMET HOZZÁD EMELEM..

NŐI IMÁDSÁGOS KÖNYV. o IRTA: DR. BOROS GYÖRGY.

KAPHATÓ: LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN KOLOZSVÁRT.

Főszerkesztő: Dr. BOROS GYÖRGY | Szerkesztő: PAP DOMOKOS.

Előfizetési ár: Egész évre 30 L. Magyarországra 36 L. Egyes szám ára 4 L. Akik a 30 L.-t egy összegben előre befizetik, a Dávid Ferenc-Egylet rendes tagjainak tekintetnek. Örökös alapitódij 100 L. Minden pénz **Gálfi Lőrinc** egyleti pénztároshoz küldendő.

Nyomatott „Corvin“-könyvnyomdában Cluj-Kolozsvár, Str. Iorga (volt Jókai-utca) 17 sz.